

Punt a la i

Núm. 121 / Gener 2009

Immigrants a les ciutats. Segregació i agrupació territorial de la població estrangera a Catalunya

Joan Carles Martori i Karen Hoberg
Col·lecció Polítiques, 64

La distribució de la població immigrada en les nostres ciutats és un aspecte central per garantir la cohesió social. La segregació residencial indica el nivell de desigualtat en la distribució de la població en les diferents zones. Com es distribueix la població estrangera en el territori? Existeixen concentracions d'immigrants importants? Podem parlar de guetos, com en altres països del nostre entorn?

Aquest llibre analitza l'estructura i les característiques de la localització de la població estrangera a Catalunya a partir de l'estudi de la segregació residencial. La primera part presenta els indicadors de segregació residencial i les tècniques d'anàlisi de l'agrupament espacial i els resultats per a diferents municipis de Barcelona. La segona part aporta elements, des de la sociologia urbana, per interpretar els resultats del treball. Finalment, en un CD adjunt, s'ofereix al lector la representació cartogràfica d'aquests mateixos resultats, així com una eina informàtica de fàcil aplicació per al càlcul dels indicadors de segregació residencial d'altres municipis.

ÍNDEX: Presentació. 1. Introducció. 2. Marc teòric i metodologia. 3. Notes metodològiques. 4. Resultats. 5. Conclusions. 6. Bibliografia. 7. Índex de taules i gràfics. 8. Epíleg. Una interpretació per a la comprensió (Arkaitz Fullaondo). ■

Les condicions de vida de la població immigrada a Catalunya

Marc Ajenjo, Amand Blanes,
Jordi Bosch, Sònia Parella, Albert Recio,
Josep San Martín i Elena Sintés
Col·lecció Polítiques, 63

Aquesta publicació és el fruit de la col·laboració entre la Fundació Jaume Bofill i l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona per abordar l'anàlisi de les condicions de vida de la població immigrada a partir de l'Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya (2006).

Els diversos autors d'aquest llibre aborden l'anàlisi rigorosa de les dades per respondre alguns dels interrogants bàsics sobre com és la vida quotidiana de la població immigrada i quins són els elements que cal prendre en consideració per garantir la inclusió en igualtat d'aquesta població en la societat catalana.

L'Enquesta de condicions de vida i hàbits de la població de Catalunya, que per primer cop aplega una mostra representativa de la població estran-

gera al nostre país, ens permet elaborar una radiografia dels trets principals de la immigració. Entre els temes que s'aborden al llibre hi ha: els models de convivència i les formes familiars; els trets lingüístics i educatius; la participació en el mercat de treball; l'accés a l'habitatge; les pràctiques culturals i de lleure; el capital social, i les expectatives de la població immigrada.

ÍNDEX: Presentació. 1. Les formes familiars i de convivència de la població immigrada (Marc Ajenjo i Amand Blanes). 2. Els trets lingüístics i educatius de la població immigrada (Elena Sintés). 3. La població immigrada en el mercat laboral (Sònia Parella i Albert Recio). 4. Integració i mobilitat residencial de la població immigrada a Catalunya (Jordi Bosch). 5. Pràctiques culturals i de lleure de la població immigrada (Elena Sintés). 6. Capital social, expectatives i ideologia de la població immigrada (Josep San Martín). ■

Continuïtat i canvi en els valors, concepcions i pràctiques de socialització de famílies immigrades d'origen llatino-america a Barcelona

Claudia Henao. Tesi doctoral

Aquest treball adopta una posició transdisciplinària, característica de la psicologia cultural. A través d'un estudi etnogràfic en el qual es van fer observacions, entrevistes en profunditat i entrevistes semiestructurades a pa-

res, mares i fills/es d'entre 11 i 15 anys, i a agents externs de la societat d'acollida, s'indaga en els processos de reorganització i acomodació que viuen les famílies immigrades d'origen llatinoamericà, quant als valors, concepcions del desenvolupament i pràctiques educatives sorgits com a resposta de la trobada intercultural. El treball enfoca com "el fora" –les realitats socials que enfronten aquestes famílies immigrades en la societat de destinació–, s'interioritza i es torna part de la seva identitat; de vegades en contradicció amb pautes i valors previs, de vegades en hibridació, però gairebé sempre forjant una nova imatge de si a través de les experiències positives i negatives que s'afronten en el nou entorn i en la lluita per adaptar-s'hi. L'estudi destaca la tensió existent entre continuïtat i canvi cultural, les estratègies incorporades per les famílies com a formes d'adaptació i quatre condicions que faciliten o dificulten els processos d'inclusió social de les famílies immigrades.

ÍNDIX: 1. Introducció. 2. Marc teòric i referencial. 3. Mètode de recollida i anàlisi de dades. 4. Anàlisi i presentació de resultats. 5. Conclusions i aportacions. 6. Bibliografia. 7. Annexos. ■

La democràcia deliberativa: la transformació de les preferències en el procés deliberatiu

Laia Jorba Galdós. Tesi doctoral

L'objectiu de l'estudi és testar si una bona deliberació incentiva la transformació de les preferències personals; si aquestes tendeixen a moralitzar-se cap a opinions que tenen en compte interessos més amplis que els particulars, i si la deliberació facilita la racio-

nalització de les preferències, fent-les més coherents i sòlides.

El cas d'estudi és una enquesta deliberativa realitzada a Còrdova a finals del 2006, la primera de l'Estat espanyol. S'analitza la qualitat del procés, a través d'una proposta d'indicadors, i dels resultats, a través de les enquestes que els 136 participants van respondre abans i després de la deliberació.

Es constata que no solament és possible una deliberació de qualitat entre ciutadans, sinó que aquesta porta a una transformació de preferències de gran magnitud.

Aquest treball ha estat guardonat amb el I Premi Jordi Solé Tura, creat per l'Ajuntament de Mollet del Vallès a través del Centre d'Estudis per la Democràcia.

ÍNDIX: INTRODUCCIÓ. PART I. LA DEMOCRÀCIA DELIBERATIVA: UNA VISIÓ PANORÀMICA. 1. El Rol de la deliberació en el context actual. 2. Context d'aparició de la perspectiva deliberativa. 3. El cos central de la deliberació. 4. La implementació i funcionament de la deliberació. PART II. EL PROCÉS I ELS RESULTATS DE LA DELIBERACIÓ: REVISIÓ EMPÍRICA, CONCEPTUALITZACIÓ I HIPÒTESIS. 5. Les preferències resultants del procés deliberatiu: revisió de la literatura empírica. 6. El procés deliberatiu. PART III. ANÀLISI DE LA QUALITAT DEL PROCÉS I DELS RESULTATS DE LA DELIBERACIÓ. 7. Apunts metodològics. 8. Anàlisi de la qualitat del procés deliberatiu. 9. Anàlisi dels resultats: la transformació de preferències. Reflexions finals. Bibliografia. Annexos. ■

El professorat i el Sistema Educatiu Català. Propostes per al debat

Miquel Martínez (director)
Col·lecció Polítiques, 62

El debat sobre la funció pública docent és, avui, una prioritat en les agendes dels membres que conformen la comunitat educativa. Així es va palesar en

el Seminari sobre El professorat i el Sistema Educatiu Català a partir del qual s'ha elaborat aquest llibre.

En la primera part s'analitzen i s'elaboren una sèrie de propostes relatives als àmbits clau de la conformació i el funcionament del Sistema Educatiu Català: el professorat i la professió docent; el centre i la cultura docent, i la funció pública. La segona part recull les ponències de diferents experts que van nodrir la discussió i el debat del Seminari.

L'anàlisi parteix de la convicció que tant el professorat com el Sistema Educatiu Català compten amb unes capacitats i atribucions enormes que cal aprofitar. Des d'una anàlisi crítica i profunda dels àmbits de treball mencionats, s'ofereixen propostes i mesures per a l'optimització i millora qualitativa del sistema educatiu. Finalment, es presenta una proposta àmplia i innovadora que tracta de superar algunes de les qüestions relatives al sistema educatiu actual, i es motiva per ampliar el compromís i el treball conjunt entre tots els membres de la comunitat educativa.

ÍNDIX: PRESENTACIÓ. 1. Introducció. 2. Diagnosi de la situació actual del professorat. 3. El centre docent. 4. La cultura docent. 5. La funció pública docent. 6. La professió docent avui. 7. Propostes i consideracions finals (Miquel Martínez, Iñaki Echebarria, Ramon Farré i Ramon Plandiura). ANNEX 1. El professorat de Catalunya. Una perspectiva quantitativa (Francesc Pedró Garcia). ANNEX 2. Propostes de redisseny del model de governança dels centres del Servei Públic Educatiu a Catalunya (Francisco Longo Martínez). ANNEX 3. La formació de professors com a iniciació a la cultura docent (José M. Esteve Zaragoza). ANNEX 4. La funció pública (Xavier Boltaina i Bosch). ANNEX 5. La professió docent avui. Algunes reflexions i suggeriments (Mariano Fernández Enguita). ANNEX 6. El professorat i el seu treball a Anglaterra (Stephen J. Ball). ■

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

El *Punt a la i* és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. Totes les que s'hi inclouen estan disponibles, només cal que en demaneu una còpia a fbofill@fbofill.cat.

Punt a la i

Núm. 122 / Febrer 2009

L'estat de la immigració a Catalunya. Anuari 2007

Maria Jesús Larios i Mònica Nadal (directores)
Col·lecció Polítiques, 67

Novena edició d'una sèrie començada l'any 1999 i dedicada a analitzar els aspectes i les dades més destacades a l'entorn de la immigració al llarg de l'any.

Enguany s'inicia amb una anàlisi sobre les tendències migratòries recents i la presència de la població estrangera a les comarques catalanes. La gestió de certs aspectes dels fluxos migratoris (els menors d'edat que emigren sols, l'empadronament, els reagrupaments familiars com a via d'accés al país o la contractació en origen, entre d'altres) ocupa també una part important del contingut.

Com en altres edicions, s'aborda la participació de la població estrangera en el sistema educatiu i en el mercat de treball. I, com a novetat, s'incorpora una anàlisi de l'autoocupació i la iniciativa empresarial de la població estrangera, i una explotació de l'Enquesta de Salut de Catalunya centrada en la salut de la població estrangera.

Completen el volum el recull de la jurisprudència i la normativa més rellevant del 2007 i l'anàlisi crítica de la Sentència del Tribunal Constitucional sobre els drets fonamentals dels estrangers.

ÍNDEX: Valoració general de l'any (Maria Jesús Larios Paterna i Mònica Nadal Anmella). 1. Tendències recents de l'evolució de la població estrangera a Catalunya: cap a un canvi de cicle? (Fernando Gil Alonso i Andreu Domingo i Valls).

2. La població de nacionalitat estrangera a les comarques catalanes (Fernando Gil Alonso i Andreu Domingo i Valls). 3. Els reagrupaments familiars a Catalunya: evolució i característiques dels fluxos de reagrupament familiar (Rosalina Alcalde Campos). 4. La discriminació en el reagrupament dels ascendents d'espanyol respecte a la situació de la resta de ciutadans comunitaris. Previsió del Reial Decret 240/2007 (Imma Mata i Burgarolas). 5. La gestió municipal de l'empadronament dels immigrants a Catalunya (Laura Díez Bueso). 6. Migracions conscients. L'experiència de contractació en origen d'Unió de Pagesos (Joan Josep Verge Oms). 7. El pont està trencat: reflexions sobre les causes i conseqüències de la STC 236/2000 (Andrée Viana Garcés i Itziar Gómez Fernández). 8. La inserció laboral de la població immigrada (Miguel Pajares Alonso). 9. L'autoocupació de la població estrangera a Catalunya. Una aproximació quantitativa (Sònia Parella Rubio i Marc Sabadell Brugués). 10. La salut de la població a Catalunya. El paper de la immigració (Rosa Puigpinós i Riera, Rodrigo Villegas Ríos, Maica Rodríguez Sanz i Carme Borrell i Thió). 11. La presència de l'alumnat estranger en el sistema educatiu de Catalunya els cursos 2006-2007 i 2007-2008 (Mònica Nadal Anmella). 12. Les menors migrants no acompanyades marroquines: una nova tendència? (Violeta Quiroga Raimúndez). 13. El tractament dels menors sense referents familiars a Catalunya: règim normatiu, jurisprudència destacada i noves tendències (David Moya Malapeira). 14. Normativa i jurisprudència destacada de l'any 2007 (Natalia Caicedo Camacho). ■

Informe sobre l'estat de la democràcia a Catalunya 2007

Eva Anduiza Perea (directora)
Col·lecció Polítiques, 66

Aquest informe proposa tres àmbits d'estudi per avaluar la qualitat de la democràcia a Catalunya. El primer se centra en les institucions i examina la

qualitat de la representació, així com el compliment, control i rendiment dels governs. El segon estudia la ciutadania, observant aspectes relatius als drets i llibertats, a la participació i a la cultura política. El tercer àmbit abraça els actors col·lectius, i fa una anàlisi dels partits, del teixit associatiu i dels mitjans de comunicació. L'informe utilitza dades qualitatives i quantitatives que es completen amb estudis monogràfics sobre alguns aspectes especialment rellevants del sistema democràtic. L'annex inclou els cinquanta-dos indicadors emprats en aquest estudi, que són els que permeten sintetitzar les diferents dimensions de l'estat de la democràcia a Catalunya afegint una perspectiva comparada.

ÍNDEX: Presentació. 1. Introducció: com analitzar l'estat de la democràcia? (Eva Anduiza Perea i Sergi Pardos Prado). PRIMERA PART: GOVERN. 2. Govern: representació, compliment, control i rendiment (Ignacio Lago Peñas). 3. Catalanisme i democràcia: de Josep Tarradellas a José Montilla (Miquel Caminal Badia). 4. Transparència i corrupció a Catalunya (Carlos Jiménez Villarejo). SEGONA PART: CIUTADANIA. 5. Ciutadania: drets, participació i valors democràtics (Mariona Ferrer i Fons). 6. Els drets polítics dels estrangers a Catalunya (Eliseo Aja Fernández). 7. De la necessitat de la participació en les polítiques al sorgiment de les polítiques de la participació. Elements teòrics i reflexions pràctiques (Joan Subirats Humet). 8. La desafecció política a Catalunya: un fet diferencial? (Mariano Torcal Lorient). TERCERA PART: ACTORS. 9. Actors col·lectius: associacions, partits i mitjans de comunicació (Robert Liñeira Sánchez i Sergi Pardos Prado). 10. Informació, política i ciutadania (Rafael Jorba Castellví). 11. Conclusions (Eva Anduiza Perea). ANNEX. Catàleg d'indicadors (Mariona Ferrer Fons, Ignacio Lago Peñas, Robert Liñeira Sánchez, Sergi Pardos Prado i Clara Riba Romeva). Bibliografia. ■

Condicions de vida i desigualtats a Catalunya, 2001-2005

Fundació Jaume Bofill (comp.)
Col·lecció Polítiques, 65

Anàlisi de l'evolució de les desigualtats socials a Catalunya als inicis del segle XXI. Es tracta d'una obra plural pel que fa a les mirades i als temes que tracta, entre els quals hi ha l'evolució de la pobresa, les desigualtats en el món del treball, la conciliació amb la vida familiar, les condicions de l'habitatge o la gent gran.

Els informes s'han fet sobre la base de l'enquesta Panel de Desigualtats Socials a Catalunya (PaD), una enquesta realitzada, any rere any, a una mateixa mostra de llars representatives del conjunt de la població catalana. L'actualitat de les dades, el rigor dels treballs i la visió general que aporta sobre les condicions de vida a Catalunya en fan una eina indispensable per a totes aquelles persones que, des de la seva posició professional, el seu compromís social o, simplement, el seu interès acadèmic, volen conèixer les dinàmiques que es produeixen en el camp de les desigualtats socials. Amb aquesta publicació s'adjunta un annex sobre els aspectes metodològics i tècnics del PaD, que ajudarà a contextualitzar correctament les característiques de les dades utilitzades.

ÍNDEX: VOLUM I. INGRESSOS, TREBALL LABORAL, DOMÈSTIC, FAMILIAR I USOS DEL TEMPS. Presentació (Jordi Sànchez i Picanyol). 1. Dinàmica de la pobresa a Catalunya. Qui entra, qui surt i qui es queda a la pobresa? (Sara Ayllón Gatnau i Xavier Ramos Morilla). 2. Desigualtats en el treball (Maria Caprile i Jordi Potrony Hernando). 3. Gènere i conciliació de la vida personal, familiar i laboral (Cristina Sánchez Miret i Laura Valllosera Casanovas). 4. Els usos del temps a Catalunya (Sara Moreno Colom). VOLUM II. HABITATGE, SALUT, PARELLA, JOVENTUT, GENT GRAN I DEPENDÈNCIA. 5. L'habitatge a Catalunya (Jordi Bosch Meda). 6. Les desigualtats socials i la salut (Cristina Sánchez Miret). 7. Convivència en parella i formació d'unions a Catalunya: homogàmia i endogàmia conjugal (Pau Miret Gamundi). 8. Joventut i individualització. Una com-

parativa intergeneracional de les desigualtats per gènere i origen social (Pau Serracant i Melendres, Sergi Fàbregues i Feijóo, i Maria Pujol i Jover). 9. La gent gran a Catalunya (Julio Pérez Díaz, Pau Miret Gamundi i Marc Ajenjo Cosp). 10. Vellesa i dependència a Catalunya: el paper de l'habitatge en el seu finançament (Joan Costa i Font, Joan Gil i Trasfí, i Oscar Mascarilla i Miró). VOLUM III. EL PANEL DE DESIGUALTATS SOCIALS A CATALUNYA (PAD). APUNTS METODOLÒGICS DE L'ENQUESTA. Presentació. 1. Els orígens de l'enquesta PaD. 2. El qüestionari. 3. El treball de camp, una aposta per la qualitat de les dades. 4. La mostra. 5. L'elaboració de les matrius de dades. 6. L'accés a les dades del PaD. ■

Sinapsi. Valoracions, demandes i imaginaris dels agents i sectors socials no vinculats directament a l'educació, entorn de la missió i el paper de l'escola del segle XXI

Mireia Civís i Zaragoza, Jordi Riera i Romaní, Annabel Fontanet i Caparrós, i Elena S. Ojando i Pons

Estudi entorn a la nova escola del segle XXI sobre la base de les concepcions, expectatives, interessos i necessitats del món social i econòmic tradicionalment no vinculat al discurs educatiu ni a l'escola. La recerca es planteja dos grans objectius: 1) obtenir una visió plural i complexa del present i el futur de l'escola i l'educació, i 2) contribuir a la presa de consciència de la importància de la coresponsabilitat en educació.

Pel que fa al present i futur de l'educació, els agents consultats apunten idees entorn a l'alumnat, el currículum, el professorat, l'organització i gestió escolar, el sistema educatiu en general i la coresponsabilitat. Globalment aquestes idees es vinculen a la necessitat de donar resposta a la complexitat social actual des d'una revalorització de l'escola i els seus professionals. Quant a la coresponsabilitat educativa, es detecta un grau significatiu de sensibilitat i predisposició malgrat que també es constata la necessitat d'esta-

blir mecanismes per fer-la possible. La recerca s'ha desenvolupat a partir de l'anàlisi de documents escrits pels 12 sectors socials consultats, i a partir d'una entrevista i tres qüestionaris realitzats als 36 agents representants dels sectors, seguint la tècnica Delphi.

ÍNDEX: 1. Introducció a la recerca. 2. Anàlisi documental. 3. Tècnica Delphi. 4. Conclusions de la recerca. 5. Limitacions de la recerca. 6. Futures línies d'investigació. 7. Fonts i referències bibliogràfiques. ■

Fama, mitjans de comunicació i opinió pública

Margarita Riviere i Martí. Tesi doctoral

Estudi de la transformació dels individus en 'personatges' mitjançant la intermediació dels mitjans de comunicació i de la construcció de models de conducta i opinió pública. El funcionament de la indústria mediàtica com una religió i la constatació d'una doble realitat –la real i la mediàtica– són el context en què es desenvolupen els fenòmens de la fama i la notorietat pública.

A partir de quatre estudis de casos s'arriba a les conclusions següents: 1) els personatges famosos transmeten valors i models de conducta, i 2) el procés de fabricació d'aquestes icones expressa l'estructura 'religiosa' dels mitjans que produeixen creences i ritus que afecten directament la democràcia i la cultura.

ÍNDEX: 1. Introducció: Opacitat i democràcia mediàtica. 2. Marc teòric: El context mediàtic de la fama. 3. Anàlisi: El concepte fama, anàlisi històrica. 4. Casos i ritus: Mediadors de famas: premsa i televisió. La fama com a professió: el cas d'Operación Triunfo. Sistema fama: els protagonistes de l'any. 5. Conclusions: La fama mediàtica expressa l'estructura religiosa dels fenòmens actuals d'opinió pública. ■

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

El *Punt a la i* és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. Totes les que s'hi inclouen estan disponibles, només cal que en demaneu una còpia a fbofill@fbofill.cat.

Punt a la i

Núm. 123 / Abril 2009

Equitat, excel·lència i eficiència educativa a Catalunya. Una anàlisi comparada

Ferran Ferrer (director),
José Luis Castel i Òscar Valiente
Col·lecció Polítiques, núm. 68

Aquest llibre recull l'estudi de les dades del PISA 2006, l'enquesta internacional de rendiment dels alumnes més famosa i de major rellevància al món. Els informes que se'n deriven gaudeixen d'un gran respecte i difusió entre el món acadèmic i els investigadors dedicats a les ciències de l'educació. La mirada d'aquest llibre, com la del que estudiava les dades del PISA 2003, recau de manera principal en l'anàlisi de l'equitat, l'excel·lència i l'eficiència, com a valors de qualitat de qualsevol sistema educatiu. A Catalunya, la presentació pública d'aquest darrer Informe PISA relatiu al 2006 ha tingut un gran impacte social i polític, i una gran repercussió mediàtica. El fet que els resultats d'aquest treball mostrin un escenari amb clars i obscurs pel que fa a l'estat de l'educació al nostre país ha estat decisiu en aquesta repercussió. La incomoditat que ha pogut generar en algunes persones i institucions la difusió d'aquests resultats no ha de portar a menystenir els resultats de l'estudi, entre altres coses perquè la ignorància de la realitat no fa que aquesta sigui més amable.

ÍNDIX: Presentació. PRIMERA PART. REVISIÓ DE LA LITERATURA SOBRE PISA I DESIGUALTATS EDUCATIVES. 1. Característiques més rellevants del projecte PISA i recerques vinculades. SEGONA PART. ANÀLISI DE LES DADES DE PISA-2006 DES

DE LA PERSPECTIVA DE LES DESIGUALTATS EDUCATIVES. 2. Marc metodològic. 3. Anàlisi de les desigualtats educatives a Catalunya des d'una perspectiva internacional. 4. Anàlisi de les desigualtats educatives a Catalunya des de la perspectiva de les comunitats autònomes. 5. Anàlisi de les desigualtats educatives a Catalunya des d'una perspectiva interna. TERCERA PART. CONCLUSIONS. 6. Conclusions. Bibliografia. ■

Les fonts del lideratge social

Natàlia Cantó, Àngel Castiñeira
i Anna Font
Col·lecció Polítiques, núm. 69

Quins factors desencadenen el desvetllament de la consciència cívica? En quin moment i per quines raons algú pren la decisió d'implicar-se socialment? Quins trets i qualitats comuns tenen i quins valors posen en joc els líders socials? Aquestes són algunes de les preguntes que respon aquest llibre. El coneixement de les fonts generadores del civisme en les seves dimensions de compromís i de lideratge social poden inspirar aquells que es pregunten com educar les noves generacions en un civisme compromès. De fet, aquest és un llibre sobre les històries de vida d'alguns líders socials del nostre país que té per objectiu donar a conèixer el nucli de valors, actituds i creences que comparteixen aquests líders. El lideratge és el resultat, no sempre volgut ni previst, d'una aventura exterior (amb la comunitat) però també interior (amb un mateix) que, a més de contribuir a transformar la societat, transforma el subjecte i dona un sentit nou a la seva tasca i a la seva vida.

ÍNDIX: Presentació. 1. Introducció. 2. Metodologia. 3. Factors desencadenants del despertar de la consciència cívica. 4. El procés de decisió. Seguint el despertar i la crida de la consciència. 5. Compromís cívic. El camí de la implicació. 6. Lideratge social. 7. Trets compartits dels líders socials. 8. Conclusions. Annexos. Bibliografia. ■

Cos, biografia i cultures juvenils. Els estudis de cas dels skinheads i dels latin kings & queens a Catalunya

Laura Porzio
Tesi de doctorat

Estudi resultat d'un intens treball teòric, metodològic i personal elaborat al llarg de gairebé deu anys, a partir del treball de camp portat a terme en un estudi de tatuatges a Gènova, per a la recerca de la *tesi di laurea* de l'autora. L'objectiu teòric de la tesi consisteix a fer dialogar el corrent d'estudi sobre les cultures juvenils i la teoria social del cos, perspectiva metodològica en què aquest es torna un subjecte i es construeix socialment, tot interpretant els relats biogràfics de noies i nois membres dels *skinheads* anti-feixistes i dels *latin kings & queens* a Catalunya. Aquestes històries de vida individuals estan marcades i explicades segons el context de cada noia i cada noi i l'aprenentatge cultural derivat d'aquest context. Són els relats incorporats (*embodiment*) de cada noia i cada noi, que tenen experiències sobre ells mateixos i sobre els altres perquè tenen un cos i perquè són cos. Reconstruir els itineraris corporals d'aquestes noies i d'aquests nois permet

reconstruir aquelles experiències que els van portar a identificar-se amb els *skinheads* i els *latin kings*, però al mateix temps permet reconstruir la història dels grups i descriure i interpretar-ne els símbols, els significats i les pràctiques corporals col·lectives, sempre, tot plegat, submergit en un context socioeconòmic concret i diferent.

ÍNDEX: Introducció 9. PRIMERA PART. EL COS EN LES CULTURES JUVENILS. 1. Cos, individus i societat. 2. Joves, cultures juvenils i societat. 3. Itineraris metodològics. SEGONA PART. ITINERARIS CORPORALS I EXPERIÈNCIES BIOGRÀFIQUES. 4. Els *skinhead*. 5. Si no els agrada, que no mirin! Configurant el camí de l'Helena com a *skinhead girl*. 6. Els *latin kings & queens*. 7. *Ser un Latin King aquí es mucho más fácil*. Charlie, ser un *latin king* a l'Equador i un rapero a Barcelona. 8. *Somos gente organizada y orgullosa... de mi país*. Renéixer com a *Queen Star* per no ser rebel. TERCERA PART. ITINERARIS I PRÀCTIQUES CORPORALS. 9. *Nosotros, los que somos antifascistas, tenemos las ideas claras!* Konrad i els *redskins*: entre la política i el moviment. 10. La gent classifica, parla de tribus urbanes, però per què posar a tothom una etiqueta? Les pràctiques corporals de l'Anna com a *skinhead girl*. 11. *Me hice un tatuaje... porque quería ya sentirme marcado*. King Manaba l'Inca de la Todopoderosa. Conclusions. Bibliografia. Annexos. ■

El teixit organitzatiu d'origen equatorià a la regió de Barcelona i el seu entorn

Natàlia Esvertit i Cobes

Aproximació a la realitat del teixit associatiu generat per la població d'origen equatorià a Barcelona i als municipis de l'entorn geogràfic més proper. Aquest teixit constitueix una gran riquesa i diversitat, en creixement i transformació des de fa més d'una dècada, quan amb l'arribada de població equatoriana van sorgir les primeres associacions. Al llarg dels propers anys, amb la normalització de la presència

de la ciutadania d'origen equatorià a Catalunya i la sedimentació de les seves aportacions en tots els àmbits de la vida social, veurem com aquest teixit associatiu adquireix noves dimensions i nous matisos. Els objectius que han guiat el desenvolupament de la recerca s'han centrat bàsicament en dos aspectes. D'una banda, aportar una caracterització del teixit organitzatiu equatorià present a l'àrea de Barcelona i les comarques més properes en el moment actual, que reculli la seva pluralitat, característiques i tendències predominants. I, per una altra banda, analitzar algunes de les representacions sobre l'Equador, com a país d'origen, generades per part d'aquest teixit organitzatiu, partint de la idea que amb la migració es construeix la nació més enllà del que constitueix el territori nacional.

ÍNDEX: Presentació. Preàmbul metodològic. Aclariments conceptuals. Definició dels objectius. Metodologia. La caracterització del teixit associatiu equatorià. Desenvolupament i situació actual. Caracterització de les associacions: perfils, objectius i activitats. Altres experiències col·lectives. Funcionament de les associacions. Vincles i relacions establertes. Migració i construccions de la identitat equatoriana en l'espai transnacional. Reelaboracions de la identitat equatoriana: elements de context a l'àrea d'estudi. Les associacions equatorianes com a generadores de representacions identitàries. Conclusions. Bibliografia i fonts utilitzades. Annexos. ■

La regulació Sud-Nord de la transferència de treball reproductiu: dones filipines a l'Estat espanyol i als Estats Units

Sandra Ezquerria

Tesi de doctorat en llengua anglesa

Mentre que d'una banda els països occidentals porten anys presenciant un "buit en la cura" de les persones,

els països del Sud, després de dècades de reestructuració econòmica, pateixen la perpetuació de la crisi econòmica, taxes d'atur altes i emigració massiva. En les últimes dues dècades, aquests fluxos migratoris s'han feminitzat de manera marcada, i dones del Sud marxen cap a països semiindustrialitzats i industrialitzats per treballar en el sector domèstic o com a cuidadores. Tenint en compte aquest escenari, la pregunta general que ha guiat l'anàlisi d'aquest projecte ha estat: Com regulen els estats la transferència Sud-Nord de treball reproductiu? Particularment, com configuren aquesta transferència els governs nord-americans, espanyol i filipí mitjançant les seves lleis de migració i les seves normatives laborals? Com regulen l'Estat espanyol i els Estats Units la immigració i el treball reproductiu de les dones filipines? I en què s'assemblen i es diferencien aquests dos estats receptors? L'objectiu principal de la investigació ha estat contribuir a la creixent literatura sobre la regulació de la migració femenina i analitzar els components de gènere i les conseqüències de la regulació de la migració. Les tècniques utilitzades inclouen entrevistes, observació participada i anàlisi de documents als tres països mencionats.

ÍNDEX: I. Introducció. II. Filipines: rerefons, context i evolució del programa d'exportació de mà d'obra. III. Ra 8042 i legitimitat estatal: exportació de mà d'obra i dilemes polítics a les Filipines. IV. Vers una economia política feminista de la migració de mà d'obra filipina. V. Entrada al país I: Lleis d'immigració espanyola i americana, i migració filipina cap a aquests països. VI. Entrada al país II: Dones filipines complint i eludint la Llei d'immigració. VII. Entrant a nous mercats de treball: les dones filipines com a treballadores reproductives eternes. VIII. Treballant al país: la regulació del treball reproductiu a Espanya i els Estats Units. IX. Conclusió. Apèndixs. Referències. ■

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

El *Punt a la i* és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. Totes les que s'hi inclouen estan disponibles, només cal que en demaneu una còpia a fbofill@fbofill.cat.

Punt a la i

Núm. 124 / Juliol 2009

L'elecció de centre escolar a Catalunya. Elements per a un debat

Miquel Àngel Alegre, Xavier Rambla i Òscar Valiente (coordinadors)
 Col·lecció Finestra Oberta, núm. 53

Recull del Seminari Internacional sobre Elecció de Centre Escolar, organitzat per la Fundació Jaume Bofill amb l'objectiu de debatre sobre el tema de l'elecció de centre i proposar orientacions i línies d'actuació per a la millora de les polítiques d'accés als centres. El seminari va comptar amb la participació de responsables d'administracions, organismes municipals i del Departament d'Educació; investigadors i professors universitaris; AMPA; patrons del sector educatiu concertat, i persones d'altres organismes de la comunitat educativa del país.

L'informe reflecteix els debats, marcats per un ampli consens, sobretot en els aspectes de fons, ja que hi havia una valoració positiva del principi de l'elecció de centre, però entenent que cal posar certs límits a aquest principi quan entra en conflicte amb l'accés de tots els nens i nenes a una educació de qualitat. El text inclou la ponència i el debat de les quatre sessions del seminari (el principi de l'elecció de centre; les lògiques socials de l'elecció de centre; l'elecció de centre i segregació escolar; i elecció de centre, efecte composició i resultats educatius), i un recull de les propostes principals que van sorgir del seminari.

ÍNDEX: Presentació. 1. El principi de l'elecció de centre. 2. Governar el procés d'elecció. 3. Governar el mapa escolar. 4. Governar un sistema educatiu equitatiu i excel·lent. 5. Modulant els processos d'elecció de centre: àmbits de treball i propostes d'actuació. 6. Bibliografia recomanada. 7. Annexos. ■

Les responsabilitats legals en les activitats educatives realitzades més enllà del temps lectiu

Neus Soriano, Ramon Plandiura i Eva Izquierdo
 Col·lecció Informes Breus, núm. 16

Informe sobre alguns aspectes legals que convé tenir presents a l'hora d'organitzar i desenvolupar activitats educatives i socioeducatives més enllà de l'horari lectiu dels centres. Adreçat a persones i organitzacions que fan i volen fer coses en el món educatiu, informa en matèria de responsabilitat civil, situant aquest concepte en relació amb les activitats educatives enteses en la seva més àmplia expressió, particularment aquelles que, per desenvolupar-se fora del temps lectiu, semblen tenir una regulació més oberta.

Conclou amb algunes reflexions que alerten sobre la dificultat de proporcionar receptes universals sobre la inabastable casuística de situacions susceptibles de produir danys i responsabilitats; la necessitat de seguir les normes reguladores de cada activitat; la conveniència de desenvolupar les activitats en el marc organitzatiu del centre educatiu o d'una organització; la importància que les

famílies estiguin informades, i la necessitat d'actuar amb diligència en cas de produir-se algun dany.

ÍNDEX: Resum. 1. Unes consideracions inicials. 2. Responsabilitat civil. 3. Responsabilitat penal. 4. La responsabilitat patrimonial de l'Administració. 5. La cobertura de les responsabilitats. 6. Algunes conclusions. ■

Processos creatius transformadors. Els projectes artístics d'intervenció comunitària protagonitzats per joves a Catalunya

Marta Ricart i Enric Saurí
 Publicat per Edicions del Serbal

Aquest llibre parteix del testimoni i les reflexions d'un grup de persones, col·lectius i entitats que desenvolupen propostes creatives amb una clara dimensió comunitària i que van participar en el seu moment de la primera recerca a Catalunya sobre els projectes artístics d'intervenció comunitària realitzats amb joves en territori català. Ofereix les bases teòriques i metodològiques per al desenvolupament d'iniciatives on es creuen l'art i la intervenció social i on la cultura no s'entén com un producte sinó com un procés col·lectiu de creació.

ÍNDEX: Pròleg. Introducció. 1. El rol dels projectes artístics d'intervenció comunitària. 2. Comprendent diferents conceptes. 3. Metodologies d'intervenció. 4. Intervencions. 5. Fites assolides i nous reptes. Bibliografia. Annex: Entitats, projectes i actuacions. ■

El transnacionalisme polític de les associacions d'immigrants de Barcelona

Mihaela Vancea

Tesi de doctorat escrita en llengua anglesa

Aquesta tesi vol respondre a dues preguntes fonamentals en l'àrea de recerca de la migració transnacional: 1) S'impliquen els immigrants en el transnacionalisme polític? i 2) Quins són els factors determinants del seu activisme polític transnacional? Per tal de donar resposta a la primera qüestió, l'autora compara el nivell d'activisme polític transnacional d'una mostra d'associacions de diferent origen immigrant a Barcelona. Per contestar a la segona qüestió, centra l'atenció en possibles factors determinants a dos nivells, meso i macro.

La tesi demostra que l'activisme polític transnacional no està generalitzat entre totes les associacions d'immigrants de Barcelona; que presenta un nivell relativament baix de regularitat, i que generalment es desenvolupa a nivell nacional. També palesa la necessitat d'examinar l'efecte del context de sortida i, més concretament, l'impacte que té l'estructura d'oportunitats polítiques del país d'origen en el transnacionalisme polític de les associacions d'immigrants. Altres determinants a nivell meso, com les xarxes socials o les fonts de finançament, semblen explicar la variació en l'activisme polític transnacional de les associacions d'immigrants.

ÍNDEX: 1. Transnacionalisme polític dels immigrants. 2. El transnacionalisme polític de les associacions d'immigrants. Proposta de model teòric. 3. Disseny de la recerca, mostra, dades i font de les dades. 4. El transnacionalisme polític de les associacions d'immigrants de Barcelona. 5. Determinants principals del transnacionalisme polític de les associacions d'immigrants de Barcelona. 6. Conclusions. ■

"El món on ens agradaria viure". La veu dels infants i joves de Catalunya

Anna Bastida, Ester Casals,

Maria Masip, Juli Palou,

Josefina Recasens i Cèlia Torres

Aquest informe recull el que pensen, saben i diuen els infants i els joves de Catalunya sobre el desenvolupament sostenible, les condicions de la pau i la diversitat cultural. L'objectiu és fer arribar els resultats als ensenyants de tots els nivells, a les institucions educatives i a les famílies, acompanyats d'orientacions que serveixin per a la reflexió i la pràctica educativa.

L'informe analitza els textos recollits en el programa L'escola al Fòrum a partir d'una mostra representativa de 572 aportacions de 36 centres –9 de privats i 27 de públics– de 23 comarques.

De l'anàlisi dels escrits se'n desprenen algunes constants com ara un coneixement ampli de la realitat present, amb gran riquesa de matisos; una capacitat més gran per acumular informació que no pas per relacionar-la; i uns elogis de la diversitat que contrasten amb un cert dramatisme, malestar, incomprensió i fins i tot una certa desconfiança respecte de les persones que arriben de fora.

Comprenen la dimensió d'abast mundial i de llarg recorregut dels problemes del món globalitzat on ens ha tocat viure, i consideren el diàleg com l'única forma possible de resoldre-ho tot. Tenen una capacitat limitada per imaginar nous escenaris i maneres de viure, i consideren els conflictes (condicions de la pau), els impactes (desenvolupament sostenible) i les diferències (diversitat cultural) cares d'una mateixa moneda que tendeixen a negar més que no pas a abordar en profunditat.

ÍNDEX: 1. Introducció. 2. Presentació dels tres eixos. 3. L'eix del desenvolupament sostenible. 4. L'eix de la diversitat cultural. 5. L'eix de les condicions de la pau. 6. Una mirada transversal: els valors. 7. Consideracions finals. ■

Franquisme via satèl·lit. Sputnik, Apollo i guerra freda a la premsa de Barcelona

Xavier Duran i Escrivà

Publicat per Pagès Editors

El llançament del primer *Sputnik* l'any 1957 i l'arribada a la Lluna el 1969 són dos dels fets tecnològics més importants del segle xx que, en plena guerra freda, van tenir un gran significat polític i militar.

Aquesta obra ofereix, primer, un panorama històric de l'astronàutica; després descriu la situació de la societat catalana i del panorama periodístic de cada un d'aquests moments històrics i, a continuació, analitza el tractament que la premsa de Barcelona va fer dels dos esdeveniments, des del punt de vista polític i de posicionament vers la ciència.

Un d'ells es va produir per sorpresa, protagonitzat pels russos quan a l'Estat espanyol hi havia censura de premsa. L'altre era un fet esperat, protagonitzat pels nord-americans, en un moment en què la llei de premsa era encara molt restrictiva i les publicacions intentaven anar fins als límits legals. Això permet fer una anàlisi poc usual: la ideologia present a la premsa durant el franquisme a partir del tractament de dos fets tecnològics.

ÍNDEX: Introducció. 1. Un espai per als somnis. 2. Societat i premsa a la Catalunya de la postguerra. 3. *Sputnik*, un satèl·lit en òrbita al voltant de la premsa. 4. El viatge a la Lluna, la victòria d'un sistema. 5. Retorn al futur? 6. Conclusions. Bibliografia. ■

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

El *Punt a la i* és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. Totes les que s'hi inclouen estan disponibles, només cal que en demaneu una còpia a fbofill@fbofill.cat.

Fundació Jaume Bofill
Horari: Dilluns a dijous: 8.30 - 17.30 h
Divendres: 8.30 - 14.30 h
Provença, 324
08037 Barcelona
Tel. 93 458 87 00
Fax 93 458 87 08
fofill@bofill.cat
www.bofill.cat

FUNDACIÓ
Jaume
BOFILL
Bofill

Punt a la i

Núm. 125 / Setembre 2009

El salari de reserva de les dones desocupades a Catalunya

Dídac Queralt Jiménez

Col·lecció Informes Breus, núm. 17

El salari de reserva és la remuneració mínima per la qual una persona desocupada estaria disposada a reincorporar-se al mercat de treball. Aquest estudi analitza els determinants del salari de reserva de les dones desocupades a Catalunya, col·lectiu amb un nivell d'activitat inferior al dels països homòlegs de la Unió Europea.

L'anàlisi incideix sobre els determinants individuals i familiars del salari de reserva: el nivell de capital humà i l'endeutament familiar resultaran factors decisius en la seva configuració. Tanmateix, els resultats mostren com la presència d'infants a la llar no sembla afectar significativament el salari de reserva, contràriament a la necessitat de prestar serveis d'atenció a adults dependents.

L'estudi econòmic suggereix que la impossibilitat de planificar i programar aquesta darrera tasca pot esdevenir un obstacle seriós per a la reincorporació de la dona al mercat de treball. L'estudi ha estat possible gràcies al Panel de Desigualtats a Catalunya de la Fundació Jaume Bofill, on podem trobar excepcionalment una mesura subjectiva (i no imputada) de la variable dependent: el salari de reserva.

ÍNDEX: Resum. 1. Introducció. 2. El salari de reserva. 3. Determinants del salari de reserva. 4. Dades. 5. Anàlisi. 6. Conclusions. 7. Annex. 8. Bibliografia. ■

De l'acollida a la ciutadania. La formació de la població adulta immigrada

Xavier Aranda, Miquel Casanovas, Alfons Formariz (coordinador) i Pep Vidal

Publicació prevista

La manca de formació de la població adulta acompanya l'atur, el fracàs escolar, l'exclusió social, els abandonaments dels estudis o el poc nivell global de la investigació d'un país. De forma complementària, una bona organització de la formació en l'edat adulta podria aportar una experiència de participació, preocupació per l'entorn i postura activa davant la vida: un microclima de cooperació, convivència i exercici de ciutadania.

Aquest treball col·lectiu fa una anàlisi dels diversos programes formatius en què el subjecte és una persona adulta -formació ocupacional, espais culturals, centres de formació de persones adultes, català per a adults o centres penitenciaris- i s'interroga sobre l'aportació d'aquests programes en la construcció de la ciutadania des de la perspectiva de la població adulta immigrada.

Pretén alhora perfilar algunes orientacions generals perquè des de la formació permanent s'ajudin a superar els nivells d'acollida per bastir una ciutadania compartida. Tanmateix, el que s'afirma de la població immigrada és també vàlid per a tota la població adulta amb lògiques variables.

Finalment, el notable increment de la població adulta immigrada no ha sig-

nificat un increment dels recursos en tots els àmbits formatius adults. Contràriament, alguns d'ells s'han estancat o, fins i tot, han experimentat un decreixement.

ÍNDEX: 1. Evolució del document, títol i conceptes afins. 2. Algunes característiques de la immigració adulta. 3. El marc global de la formació i educació al llarg de la vida. 4. La formació bàsica de persones adultes. 5. La formació per al món laboral: la formació contínua i la formació ocupacional. 6. L'aprenentatge del català per a la població adulta: el Consorci per a la Normalització Lingüística. 7. L'educació i la convivència a l'àmbit penitenciari. 8. La immigració en els centres culturals. Una aproximació. 9. Qüestions més freqüents plantejades, suggeriments i propostes. 10. Alguns webs d'interès. ■

Explorant les polítiques urbanes del temps des de la perspectiva de gènere. Una anàlisi dels casos de Mataró, Vilafranca del Penedès i Castelldefels

Imma Quintana
Tesi de doctorat

La gestió del temps quotidià és un conflicte social i polític que reclama de la intervenció pública? Per donar resposta a aquesta qüestió teòrica la tesi analitza, des d'una perspectiva de gènere, les polítiques urbanes del temps, camp de recerca poc explorat per la ciència política.

Mostra a nivell teòric com el temps emergeix en el debat polític de les societats post-industrials; explora les dimensions del conflicte temporal contemporani (individualització, centrali-

tat del temps laboral, doble presència femenina, canvis sociodemogràfics, mobilitats, nous valors i temporalitats, globalització); demostra la rellevància de la perspectiva de gènere en l'anàlisi i explica com la gestió del temps s'inseureix en l'agenda local.

L'anàlisi empírica explora el desplegament d'aquestes polítiques a Catalunya i detecta els factors que expliquen diferents models substantius i operatius. Dos paradigmes discursius dominants orienten les actuacions: un de gènere, minoritari, i un tecnòcrata i operatiu majoritari en l'àmbit local.

ÍNDIX: Introducció. 1. L'estudi del temps en les ciències socials. 2. Dimensions del conflicte temporal contemporani. 3. Temps i gènere. 4. Temps, gènere i espai local. 5. Les polítiques urbanes del temps. 6. Síntesi del marc teòric i construcció del marc analític. 7. Desenvolupament de la recerca i treball de camp. Aspectes metodològics. 8. Les polítiques urbanes del temps en l'agenda pública a Catalunya: un àmbit de política emergent. 9. La política urbana del temps a Mataró, Vilafranca del Penedès i Castelldefels. Una anàlisi de casos. 10. Anàlisi comparada de casos i síntesi de resultats. Reflexions finals. ■

Socialització o context? La implicació política subjectiva dels espanyols (1985-2006)

Carolina Galais González

Tesi de doctorat en llengua castellana

No existeix consens sobre el grau òptim de compromís que els ciutadans haurien de tenir amb la política, tot i que hom convé que cal un mínim grau d'interès i competència política per al bon desenvolupament dels processos democràtics. Aquestes característiques desitjables han rebut nombroses denominacions, i en aquesta tesi prenen el nom d'"implicació política subjectiva".

La tesi intenta identificar els condicionats que predisposen a implicar-se psicològicament en assumptes polítics,

ja que és el primer pas per a la participació política real. Per això para atenció especial a dos conjunts de factors: la socialització política dels individus i les característiques de la conjuntura política entre 1985 i 2006, així com a la interacció entre ambdós grups de variables explicatives.

El treball suggereix una estratègia nova per mesurar el concepte d'implicació política, i aborda l'anàlisi explicativa de manera original. Posa en contacte factors explicatius pertanyents a literatures diferents, sovint antagòniques, i dóna una visió més dinàmica i optimista d'una síndrome actitudinal descrita com un tret estable i gairebé inamovible de la cultura política espanyola. Tot plegat obre la porta a futures estratègies que intentin realment el seu canvi.

ÍNDIX: Agraïments. Introducció. 1. Justificació de l'objecte i cas d'estudi. 2. Marc teòric general i disseny d'investigació. 3. La implicació política subjectiva. Antecedents i operacionalització de l'objecte d'estudi. 4. Els factors sociodemogràfics com indicadors agregats de socialització política. 5. La implicació política subjectiva de les cohorts espanyoles. Pautes de continuïtat i canvi. 6. Un model integrat de socialització política activa. 7. El context polític. Esdeveniments i eleccions excepcionals com a catalitzadors de la socialització política. 8. Conclusions. Bibliografia. Índex de figures i taules. ■

Democràcia i participació: el paper dels coneixements i la informació en la generació de la participació política ciudadana

Elena Espeix i Juanjo Càceres
(ANSOAP)

Aquest estudi consisteix en una aproximació qualitativa a les dimensions que donen forma a la cultura política a la nostra societat. Mitjançant una exploració dels valors, les creences, les actituds i les pràctiques dels ciutadans al voltant de la política, s'ha

pretès analitzar-la, descriure la manera com pensa la ciutadania i abordar el sorgiment de comportaments participatius i no participatius davant de la mateixa.

També s'ha tractat el paper de la informació en la formació i evolució de les cultures polítiques, amb la finalitat d'analitzar les relacions entre informació socialment disponible, coneixement, cultura política i disposició a la participació.

Encara que els resultats obtinguts apunten una desafecció política generalitzada, aquesta s'expressa en un context marcat per fenòmens rellevants diferents. Així, s'observa una confiança baixa en la capacitat d'incidir en els afers polítics i en les pròpies competències per influir en aquests afers i, sobretot, un coneixement baix sobre l'àmbit polític, que abasta tant els representants i les funcions que ostenten, com les polítiques que es desenvolupen i els objectius que es persegueixen.

També es detecta una àmplia tendència a interpretar els fets polítics de manera simple, sovint basada en "llocs comuns" que ni es verifiquen ni es contrasten, en detriment d'un pensament més reflexiu. En aquest sentit, la relació amb els mitjans de comunicació es palesa com un reforç negatiu d'aquesta tendència. S'evidencia, així, una situació de grans deficiències, on la disposició a la participació es veu clarament frenada.

ÍNDIX: 1. PRESENTACIÓ DE L'ESTUDI. 1.1. Introducció. 1.2. Objectius. 1.3. Metodologia. 1.4. Estructura de l'informe. 2. LA CULTURA POLÍTICA A CATALUNYA. 2.1. Consideracions prèvies. 2.2. Coneixements. 2.3. Valors i ideologia. 2.4. Actituds. 2.5. Comportaments polítics. 2.6. Caracterització de la cultura política i de les cultures polítiques a la nostra societat. 3. INFORMACIÓ I MITJANS DE COMUNICACIÓ. 3.1. Consideracions prèvies: informació, comunicació i cultures polítiques. 3.2. Pràctiques informatives. 4. OBSERVACIONS FINALS. 5. BIBLIOGRAFIA CITADA. ■

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

El **Punt a la i** és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. La majoria de les que s'hi inclouen estan disponibles, només cal que en demaneu una còpia a fbfill@fbfill.cat.

Punt a la i

Núm. 126 / Gener 2010

L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2008

Ferran Ferrer (director)
Publicat a la col·lecció
Polítiques núm. 70

Aquest anuari d'aparició cada dos anys presenta, des del rigor de les dades i la pluralitat d'analistes que hi participen, una radiografia del sistema educatiu no universitari del nostre país.

S'estructura en quatre parts. Una primera part en què es presenten i s'interpreten els indicadors més significatius per entendre quina és la realitat i quina ha estat l'evolució de l'educació a Catalunya al llarg dels darrers anys. Una segona part centrada en l'anàlisi de l'agenda política educativa al nostre país. En la tercera part s'analitzen els reptes i oportunitats de l'educació a Catalunya, fent atenció als instruments del sistema per fer front i reduir el fracàs escolar. Finalment, hi ha un apartat de conclusions, prioritats i propostes.

Aquesta és una publicació imprescindible per a tothom que vulgui conèixer amb detall l'estat de l'educació al nostre país. Les aportacions dels autors, especialment la del seu director Ferran Ferrer en el darrer apartat, ajuden a la reflexió en un dels àmbits més importants de la política i la societat al nostre país.

ÍNDEX: Presentació. PRIMERA PART: INDICADORS DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA. *Bernat Albaigés Blasi i Òscar Valiente González*. 1. Finançament. 2. Ensenyaments preobligatoris. 3. Ensenyaments obligatoris. 4. Ensenyaments postobligatoris. 5. Formació al llarg de la vida. 6. Catalunya, en el marc de l'Estratègia de Lisboa. SEGONA

PART: AGENDA POLÍTICA DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA. 7. La política educativa a Catalunya, balanç 2006-2008. *Ramon Plandiura Vilacís*. 8. El procés d'elaboració de la Llei d'Educació a Catalunya. *Ramon Farré Roure*. TERCERA PART: REPTES I OPORTUNITATS DE L'EDUCACIÓ A CATALUNYA. 9. L'atenció a la primera infància a Catalunya: influència del sistema educatiu i la cura parental en les seves oportunitats vitals. *Maria José González López*. 10. L'educació dels tres als dotze anys. La seva contribució a la reducció del fracàs escolar. *Joan Domènech Francesch*. 11. Comprensivitat, agrupaments homogenis i fracàs escolar a l'ESO. *Enric Roca Casas*. 12. La Formació Professional. Alternativa real a l'abandonament escolar? *Maribel Garcia Gràcia, Rafael Merino Pareja i Joaquim Casal Bataller*. QUARTA PART: CONCLUSIONS, PRIORITATS I PROPOSTES DE MILLORA PER A L'EDUCACIÓ A CATALUNYA. 13. Conclusions, prioritats i propostes. *Ferran Ferrer Julià*. ■

Somnis de butxaca. Nois i noies menors migrants no acompanyats a Catalunya

Violeta Quiroga (directora),
Ariadna Alonso i Montserrat Sòria.
Grup de recerca IFAM de la
Fundació Pere Tarrés-URL
Publicat a la col·lecció
Publicacions Digitals núm. 6

El perfil dels menors migrants no acompanyats ha anat canviant al llarg dels darrers anys per anar adquirint més complexitat. El fenomen ja no se centra en els nens i joves marroquins, sinó que inclou gran varietat de trajectòries vitals, de projectes migratoris, de procedències geogràfiques i també la presència de noies.

A partir d'un treball qualitatiu d'entrevistes a molts d'aquests joves i als professionals que els atenen, aquesta recerca permet conèixer i comprendre els viatges que els han conduït a Ca-

talunya. També s'han analitzat les dades estadístiques disponibles i les mesures adoptades des de les administracions catalanes en l'atenció d'aquests joves. Per acabar, el treball ofereix una sèrie de recomanacions per a la millora de l'acollida i la integració d'aquests menors.

ÍNDEX: Agraïments. 1. Introducció. 2. Metodologia. 3. Marc teòric. 4. Dimensió sociodemogràfica del fenomen a Catalunya. 5. Contextos d'origen. 6. El projecte migratori. 7. Durant el trajecte. Rutes i condicions del viatge. 8. L'arribada i la integració. 9. Conclusions i recomanacions. Bibliografia. Annex I. ■

Les persones en situació de sense llar de Barcelona: perfils, estat de salut i atenció sanitària

Joan Uribe i Sara Alonso
Publicat a la col·lecció
Informes Breus núm. 20

Els canvis socials dels darrers temps (augment de la pobresa, precarització laboral, polarització de la distribució de la riquesa, cost de l'habitatge, etc.) han repercutit en el fenomen de l'exclusió social. La rapidesa d'aquests canvis ha fet que tant les institucions i organismes que treballen a Barcelona amb persones en situació de sense llar, com els responsables de dissenyar les polítiques de salut que els afecten, veiessin desactualitzades les dades referents a les necessitats de salut d'aquest col·lectiu.

Utilitzant l'Enquesta de Salut de Catalunya (ESCA), i gràcies a la col·laboració de les sis-centes onze persones en situació de sense llar enquestades

per a la realització d'aquest informe, hem pogut conèixer i analitzar tres àmbits de la seva salut –l'estat de salut real o morbiditat, la percepció que tenen d'aquest estat de salut i l'atenció sanitària que reben– per constatar que no hi ha coincidències entre ells: les persones en situació de sense llar consideren que estan millor de salut del que estan en realitat, i reben una atenció per sota de la que neces- siten.

Per pal·liar aquesta deficiència d'atenció, l'estudi suggereix, entre altres, apropar el sistema sanitari a les persones en aquesta situació –tant els programes de tractament com els de prevenció i de rehabilitació–; implementar protocols per corregir la divergència entre la seva morbiditat i l'atenció sanitària que reben; i apropar el treball dels àmbits de la salut i el social, per oferir-los una atenció millor.

ÍNDIX: Resum. 1. Introducció. 2. Metodologia. 3. Construint perfils: factors individuals, socio- demogràfics. 4. Estils de vida: factors i actituds que interfereixen en la salut. 5. Estat de salut: morbiditat crònica. 6. Estat de salut: autoavaloració. 7. Tractament: ús de medicaments i utilització dels serveis. 8. Les desigualtats en la salut: la població immigrant en situació de sense llar. 9. Conclusions. 10. Propostes. Bibliografia. ■

Crònica de la Llei d'Educació de Catalunya

Ramon Farré Roure
Publicat a la col·lecció
Informes Breus núm. 21

Crònica de la tramitació de la Llei d'Educació de Catalunya (LEC), des dels seus orígens en el Pacte del Tinell a la seva publicació, passant pel Document de Bases, l'Avantprojecte i el Projecte de Llei.

El text inclou les imprescindibles referències al Pacte Nacional per a l'Educació (PNE), fonament de la Llei; els posicionaments de la comunitat educativa i dels sectors socials i econòmics durant la seva llarga tramitació,

iniciada l'any 2004 amb els primers treballs del PNE; i el seu reflex en l'opinió pública i la vida escolar.

S'hi veuen reflectits els canvis que la Llei ha anat patint mentre s'elaborava, i com els diferents grups socials s'hi han anat acostant o allunyant, a mesura s'hi introduïen modificacions fins arribar a quallar l'acord entre una part dels partits del Govern (PSC i ERC) i CiU. També s'aprecia com es va anar trenant l'acord fonamental entre els dos principals partits de Catalunya. El text dóna compte del debat al Parlament, de l'informe del Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya, i acaba amb la valoració dels agents socials, dels partits polítics i dels mitjans de comunicació escrits l'endemà de l'aprovació de la LEC.

ÍNDIX: Resum. Presentació. 1. Introducció. 2. El Pacte Nacional per a l'Educació, l'Estatut d'Autonomia i la Llei Orgànica d'Educació en relació amb la Llei d'Educació de Catalunya. 3. El Document de Bases de la Llei. 4. L'Avantprojecte de Llei. 5. Projecte de Llei. 6. Tramitació del Projecte de Llei al Parlament. 7. Dictamen del Consell Consultiu. 8. Aprovació de la Llei al Parlament. 9. El dia després en els mitjans escrits de difusió nacional. 10. La posició del Departament d'Educació. 11. La posició dels partits polítics. 12. La posició d'organitzacions sindicals i representants de la comunitat educativa. 13. La reacció en els centres docents. 14. Epíleg. ■

Construcció del civisme i gestió de la convivència a l'espai públic de la ciutat de Barcelona

Ignasi Bernat, Marc Dalmau, Cristina Fernández (coordinadora), Alejandro Forero, Marta López, Andrés di Masso (coordinador), Jorge Moruno, Marta Puig i Aura Roig. Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la Universitat de Barcelona

Anàlisi de les polítiques de gestió de l'espai públic de Barcelona articulades entorn als conceptes de *civisme* i *convivència*, i materialitzades a partir de gener de 2006 en l'aprovació de l'Orde-

nança de mesures per fomentar i garantir la convivència a l'espai públic de Barcelona.

La recerca descriu, des d'una perspectiva multidisciplinària, crítica i compromesa, l'origen i el significat del concepte de *civisme* en el context de Barcelona; les fórmules i estratègies d'aplicació de les polítiques municipals que tracten de regular la convivència; i finalment, la repercussió de l'aplicació de les mesures de prevenció i sanció de l'incivisme sobre els usos i usuaris de l'espai públic. S'ha tractat tant el vessant simbòlic de construcció d'uns conceptes (*civisme/incivisme*) claus per a l'estructuració d'un nou marc interpretatiu de la convivència urbana a Barcelona, com la dimensió de gestió de "l'incivisme" des dels seus mitjans i instruments d'aplicació al carrer. Mitjançant anàlisis documentals i de premsa, entrevistes i observacions es reflecteix la rellevància de la construcció del civisme com a problema social i les diferents formes d'intervenció jurídiques, policials i socioeducatives que s'estan duent a terme, així com les conseqüències directes en les persones.

L'estudi ens revela, d'una banda, que les polítiques municipals del civisme han produït transformacions en l'ús de l'espai públic, i han contribuït a generar un nou sentit "comú" en l'imaginari col·lectiu sobre el que és tolerable i censurable a la ciutat que ha incrementat i legitimat el rebuig social cap a determinades persones o col·lectius. I, d'altra banda, hem constatat a través del testimoni de persones i entitats, que la seva aplicació ha suposat l'agreujament de la situació de vulnerabilitat d'aquestes persones i a la cronificació de situacions d'exclusió.

ÍNDIX: Introducció; Metodologia de la recerca. 1. Instauració del "civisme" a la ciutat de Barcelona. 2. Regulació de la convivència a l'espai públic: mesures i la seva aplicació. 2.1. Evolució del plans de civisme. 2.2. Ordenança de la convivència. 3. Conseqüències jurídiques, socials i espacials. 4. Conclusions. Referències bibliogràfiques. Annexos. ■

FUNDACIÓ
Jaume Bofill
JAUME
BOFILL

El *Punt a la l* és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. La majoria de les que s'hi inclouen estan disponibles, només cal que en demaneu una còpia a fbofill@fbofill.cat.

Punt a la i

Núm. 127 / Abril 2010

Continuar o abandonar. L'alumnat estranger a l'educació secundària

Carles Serra i
Josep Miquel Palaudàries
Publicat a la col·lecció
Informes Breus, núm. 26

Des del curs 1992-1993 i fins a l'actualitat, hi ha hagut un increment considerable d'alumnat estranger a totes les etapes de l'educació obligatòria i especialment a secundària. Aquesta presència d'alumnat estranger, en canvi, semblava decaure força en els estudis postobligatoris. El fracàs escolar que afecta els fills de famílies immigrades i, de ser el cas, la no continuïtat en els estudis postobligatoris és un tema cabdal, ja que ens parla del tipus i de les condicions d'incorporació que aquests joves estan fent a la societat i, per tant, de les possibilitats d'incorporació a la vida adulta en condicions d'igualtat.

És a partir d'aquesta preocupació que la Fundació Jaume Bofill va encarregar una recerca per analitzar la incidència dels abandonaments en el pas a la postobligatòria i veure si realment hi ha un diferencial significatiu entre la població immigrada i la no immigrada.

Entenent que un sistema educatiu de qualitat ha de donar les mateixes possibilitats formatives a tot l'alumnat, l'existència de desigualtats en

l'accés als estudis postobligatoris hauria de considerar-se un punt crític d'aquest sistema. D'altra banda, un dels objectius de l'escolarització obligatòria és dotar als joves de la qualificació i coneixements necessaris per la integració sociolaboral.

ÍNDEX: Resum. 1. Introducció. 2. La continuïtat en els estudis després de l'etapa obligatòria. 3. Metodologia. 4. Actors que incideixen en la continuïtat acadèmica de l'alumnat. 5. L'ESO des de l'experiència de l'alumnat. 6. Valoracions i reflexions finals. Bibliografia. ■

L'opinió dels catalans sobre la immigració

Mónica Méndez Lago
Publicat a la col·lecció
Informes Breus, núm. 25

Conèixer les actituds dels catalans envers la immigració és essencial per veure com ens adaptem a la presència creixent de residents d'altres països i per fer-nos una idea sobre com pot evolucionar la convivència en el futur.

Per aproximar-nos a aquestes opinions i actituds de la població catalana, s'han analitzat les dades del PaD de 2006 i s'han comparat amb els resultats de les enquestes del CIS d'anys diversos (1993-2008). L'entramat d'actituds envers la immigració és complex. L'existència d'una majoria de catalans que cre-

uen que hi ha una immigració excessiva i que és partidària de supeditar l'entrada d'estrangers a l'obtenció de contractes de treball, es combina amb un suport majoritari al fet que els immigrants residents tinguin una àmplia gama de drets i accés als serveis públics. Aquest reconeixement de drets conviu amb la preferència creixent que si els recursos escassegen, hi tingui prioritat la població autòctona.

ÍNDEX: Resum. 1. Introducció. 2. L'enquesta com a eina per obtenir informació sobre les actituds envers la immigració. 3. Dimensions de l'opinió pública sobre immigració. 4. Les actituds envers la immigració a Catalunya: una mirada panoràmica des de les enquestes. 5. Actituds dels catalans en relació amb el reconeixement de drets a la població immigrada. 6. L'impacte de la immigració al mercat de treball i la provisió de serveis públics. 7. Indicadors relatius a la convivència, distància social i actituds en relació. Bibliografia. ■

Impacte de la crisi econòmica en la immigració internacional a Catalunya l'any 2008

Andreu Domingo i Albert Sabater
Publicat a la col·lecció
Informes Breus, núm. 27

Després d'un ascens ininterromput i sense precedents durant tot el segle XXI, l'any 2008 van caure a Catalunya els fluxos migratoris internacionals. Degut a la crisi econòmica, les entrades, que havien arribat a

poc més de 170.000, van caure un 12,7% respecte al 2007. Aquest descens, però, és molt inferior a l'enregistrat en altres comunitats autònomes (on superava el 25%), en part degut a la major antiguitat dels corrents migratoris i al caràcter d'assentament que el territori català té per a la població estrangera.

També durant l'any 2008 van augmentar notablement les sortides de Catalunya cap a l'estranger, arribant a poc més de 81.000.

Com a resultat d'aquesta inflexió de l'onada migratòria i de l'augment de les sortides, el creixement de la població de nacionalitat estrangera empadronada a Catalunya s'ha ralentitzat en el seu conjunt, arribant a un total de 1.184.192 persones (el 15,9% del total) a 1 de gener de 2009 segons les dades provisionals del Padró continu. Aquesta evolució està marcada per una gran heterogeneïtat dels comportaments per nacionalitats.

ÍNDEX: Resum. 1. Introducció: el canvi de cicle. 2. La caiguda dels fluxos de persones estrangeres arribades a Catalunya. 3. Sobre les sortides: entre el retorn i de sortida a tercers països. 4. Els efectes sobre les característiques de la població estrangera. 5. Conclusions: el repte de l'assentament en època de vaques magres. Bibliografia. ■

“Catalunya paradís de la societat civil?”

Explicacions i conseqüències de la participació en associacions

Josep San Martín. Tesi de doctorat

Aquesta tesi estudia el fenomen de l'associacionisme i l'impacte que

aquest fenomen té sobre la cultura política dels ciutadans mitjançant la incidència en les seves actituds i en la seva predisposició a mantenir un rol polític actiu.

Comença estudiant la xarxa associativa catalana, des d'una perspectiva comparada amb la realitat espanyola, i treballant diversos factors explicatius com la dependència temporal o l'estructura d'oportunitats polítiques. Posteriorment, reflexiona sobre la necessitat de distingir les associacions segons la seva orientació cap a l'àmbit polític o social. S'aprecia l'existència de diferents factors explicatius de l'associacionisme, el grau divers de representativitat social dels seus membres i la seva capacitat de transformació sobre les actituds dels ciutadans.

Les diferents anàlisis mostren l'existència d'externalitats positives, tot i que depenen del tipus d'associació i del tipus d'actituds estudiades.

ÍNDEX: Presentació. 1. Plantejament de la recerca: introducció al fenomen de l'associacionisme. 2. Associacionisme a Catalunya. 3. Què explica la participació en associacions? 4. Conseqüències de l'associacionisme. Recapitulació i síntesi final. ■

“Perquè la ciutadania s'aconsegueix exercint-la...”.

Una aproximació sociològica al procés institutiu del moviment de migrants a Barcelona

Janik Amarela Varela Huerta
Tesi doctoral en llengua castellana

Aquesta tesi aborda un exemple concret de moviment social protagonitzat per migrants que des de la dècada passada i fins avui ocupen l'espai públic català en forma de novísim

moviment social, i que en instal·lar-se a l'Estat espanyol, concretament a la ciutat de Barcelona, trien descendent-se del lloc de víctimes per convertir-se en agents, en subjectes polítics. Migrants organitzats que, mitjançant vagues de fam, manifestacions, assemblees, demanen al Govern espanyol la regularització, sense condicions, de totes les persones que la política d'estrangeria espanyola manté irregularitzades.

La tesi consta de cinc capítols. Aborda el model metodològic de la investigació; els principals motius per a l'acció col·lectiva; detalla cronològicament les etapes i cicles de mobilització dels migrants organitzats; presenta una síntesi sobre la sociogènesi d'aquest moviment social, l'evolució del seu discurs polític i exigències, a més de les estratègies que aquests activistes porten a terme, segons la mobilització i el context polític, per aconseguir que les persones sense reconeixement com a subjectes jurídics obtinguin els “papers” i, amb ells, alguns drets. Finalment, s'aborden algunes pistes que la pràctica política dels migrants aporta per al debat sobre la ciutadania com a dispositiu de drets, perquè es proposa entendre aquest moviment social com un exercici d'extensió de la ciutadania que amplia aquesta noció.

ÍNDEX: Introducció. 1. Investigar el moviment de migrants a Barcelona. 2. Desafiant controls, desobeint fronteres: motius per a l'acció col·lectiva. 3. Etapes i cicles de mobilització del moviment de migrants a Barcelona. 4. Sociologia de les lluites migrants: el procés d'institució del moviment de migrants a Barcelona. 5. Moviments socials de migrants i extensió de la ciutadania: elements per al debat. Conclusions. Bibliografia. ■

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

El **Punt a la i** és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. La majoria de les que s'hi inclouen estan disponibles, només cal que en demanem una còpia a fbofill@fbofill.cat.

Punt a la i

Núm. 128 / Juliol 2010

Educació i ascens social a Catalunya

Xavier Martínez Celorrio
i Antoni Marín Saldo

Publicat a la col·lecció Informes
Breus, núm. 29

En els últims cinquanta anys (1955-2005) Catalunya ha conegut una alta mobilitat social absoluta i relativa en detriment del classisme i de l'herència de classe.

Avui, el destí social dels catalans ve determinat principalment per l'educació assolida i no tant per l'origen social de classe. Tanmateix, aquesta pauta meritocràtica coexisteix amb una feble política d'ajudes i beques a l'estudi que desfavoreix el progrés educatiu dels fills de les famílies més pobres.

L'estudi del procés d'expansió educativa des dels anys seixanta fins al 2005 constata que, després d'un intens període de reducció de la desigualtat d'oportunitats, aquesta reducció s'estabilitza en una desigualtat constant els darrers vint anys. A més, les titulacions universitàries han tornat a ser un vehicle classista de mobilitat social des de la cohort 1967-1977 (a diferència de les cohorts precedents) fent recaure en els fills universitaris de les classes més baixes un major risc de subocupació dels vint-i-vuit als trenta-vuit anys.

ÍNDEX: Resum. Introducció. 1. Resultats principals. 2. Conclusions. 3. Ampliació de resultats. Annex 1. Taules i gràfics. Annex 2. Metodologia. Bibliografia. ■

De l'aula d'acollida a l'aula ordinària. Orientacions per a la transició

Ricard Benito Pérez Sheila
González Motos

Publicat a la col·lecció Informes
Breus, núm. 28

Aquest informe fa una anàlisi del mecanisme d'acollida que en els darrers anys s'ha configurat com el principal dispositiu d'atenció a l'alumnat d'origen estranger als centres de secundària: les aules d'acollida.

A partir de la detecció dels seus punts forts i punts febles s'intenten posar en relleu –en forma d'orientacions– aquelles pràctiques i dinàmiques que poden facilitar una millor escolarització de l'alumnat estranger als centres de secundària, posant especial atenció als processos de transició de l'aula d'acollida a l'aula ordinària.

Conscients de la complexitat del tema, els autors destaquen aquells punts o factors que creuen que poden ajudar els centres educatius a reformular o afiançar la seva tasca vers l'alumnat estranger present a les seves aules. Ofereixen unes

reflexions realistes que busquen l'equilibri entre el que seria desitjable i el que els centres educatius poden assolir i assumir.

ÍNDEX: Resum. 1. Introducció. 2. Fase I. Avaluació inicial i assignació de curs. 3. Fase II. Assignació de grup-classe i d'aula d'acollida. 4. Fase III. Establiment de continguts i objectius de cada aula. 5. Fase IV. Agrupacions a l'aula d'acollida. 6. Fase V. Disseny del procés de transició de l'aula d'acollida a l'aula ordinària. Referències. ■

Mercat de treball i polítiques actives d'ocupació

Maria Caprile Elola-Olaso
i Jordi Potrony Hernando

Publicat a la col·lecció Informes
Breus, núm. 30

El projecte europeu *Creating statistical tools for a long-term evaluation of the European employment strategy in Catalonia and first analytical evidence* del programa Progress de la Unió Europea ha servit per avançar en la consolidació d'eines estadístiques de recerca social com l'enquesta PaD i ha representat una nova oportunitat per aturar-se i reflexionar a fons sobre un dels àmbits més complexos i més importants de l'estructura social: el mercat de treball.

Aquest informe recull els principals resultats de l'anàlisi de les dades

sobre treball del PaD dels anys 2001 a 2007, una anàlisi que dóna continuïtat a l'informe dels mateixos autors publicat a la col·lecció Polítiques de la Fundació Jaume Bofill amb el número 65.

Els principals resultats d'aquests dos estudis es van discutir en un seminari organitzat per avaluar el mercat de treball i les polítiques actives d'ocupació de Catalunya, del qual l'informe relata les conclusions principals.

Tots dos treballs han permès revisar i consolidar les variables dels blocs de treball productiu i la conciliació, que formaran part dels qüestionaris del PaD a partir de la 9a onada (2010).

ÍNDIX: Resum. 1. Mercat de treball i polítiques actives d'ocupació (2001 a 2007). 2. Seminari Mercat de Treball i Polítiques Actives d'Ocupació a Catalunya: una Aproximació per a l'Avaluació des del PaD. 3. Nova mirada sobre les variables de treball i conciliació dels qüestionaris PaD. ■

Present i futur a Vic: el repte de la cohesió social

Anna Tarrés i Mònica Nadal

Informe encarregat des de l'Ajuntament de Vic a la Fundació Jaume Bofill amb l'objectiu de disposar d'una eina de treball que faciliti al municipi la detecció de les dinàmiques d'inclusió i exclusió social. Aquest informe vol ajudar al Consell de Ciutat, l'òrgan municipal nou, a reflexionar sobre la cohesió social a Vic.

El document s'ha elaborat a partir d'una aproximació qualitativa a la realitat social de la ciutat de Vic, a partir del diàleg obert amb representants de la població de la ciutat.

El diàleg amb les persones que han constituït el nucli d'informació bàsica per a l'elaboració de l'informe s'ha fet a partir de qüestions com les que segueixen: Quines són les dinàmiques d'exclusió individual i comunitària a Vic? Hi ha perill de guetització social? Quins elements poden esdevenir cohesionadors de la vida vigatana? Quina vivència té la població respecte de la convivència? Quines oportunitats es generen per fer-la possible? Quin paper juga l'Administració local i quin la societat civil?

L'informe assenyala que abordar la cohesió social implica treballar alhora sobre els seus dos eixos claus: el material (condicions de vida, posició econòmica, etc.) i el simbòlic (pertinença, reconeixement) i que cal vetllar perquè la diversitat social, més visible a partir de la nova immigració que s'ha situat sobre clivelles territorials i socials preexistents, no esdevingui font de més desigualtat.

ÍNDIX: 1. Presentació. 2. Diversitat i cohesió social. 3. La diagnosi sobre la cohesió social a Vic. 4. Reflexions finals. La gestió de la diversitat cultural, una aposta política profunda. 5. Bibliografia. 6. Annex metodològic. ■

Anàlisi comparada d'audiències i consums culturals dels estrangers a Catalunya

Jaume Soriano

Els immigrants arriben als països d'acollida amb unes pràctiques i patrons de consums culturals molt marcats per l'estructura del sistema de mitjans de comunicació dels seus països d'origen. L'objectiu del

treball és, en primer lloc, conèixer la distribució i la magnitud del consum cultural i de mitjans de comunicació dels estrangers. En segon lloc, observar similituds i diferències entre les pràctiques de consum mediàtic i cultural dels estrangers i les de la resta de la societat catalana. I, en tercer lloc, veure les diferències i similituds pel que fa aquests consums entre els mateixos estrangers.

Per donar resposta a aquestes qüestions s'han analitzat els resultats de les diverses onades d'enquestes realitzades pel Baròmetre de la Comunicació i la Cultura al llarg del 2008.

A banda del mapa general sobre les audiències i els consums culturals dels estrangers i de la seva diferenciació d'acord amb les diverses procedències, es busquen altres factors socials o demogràfics que ajuden a explicar els consums que fan els estrangers. El treball aprofundeix en el consum de cultura en català i es fixa en el paper que juga l'ús i coneixement del castellà i el català en les pràctiques mediàtiques i culturals. També té en compte l'antiguitat de residència en la societat d'acollida i treballa sobre les evolucions dels immigrants. Finalment, el treball aborda el consum de mitjans de comunicació que desperten un interès especial en l'estudi de processos d'aculturació: internet i els anomenats mitjans ètnics.

ÍNDIX: 1. Presentació. Estudiar els consums culturals de la població immigrada. 2. Els consums culturals de la població estrangera. 3. La influència de la llengua en el consum. 4. Temps de residència i audiència. 5. Els usos d'Internet. 6. Feblesa de mitjans ètnics. 7. Conclusions. 8. Bibliografia. ■

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

El *Punt a la i* és un full que informa de les recerques que han estat promogudes per la Fundació Jaume Bofill. La majoria de les que s'hi inclouen estan disponibles, només cal que en demaneu una còpia a fbofill@fbofill.cat.